QVÆSTIO MEDICA.

CARDINALITIIS DISPUTATIONIBUS MANE discutienda in Scholis Medicorum, die Jovis 5. Martii.

M. NICOLAO LIENARD, Doctore Medico, & Facultatis Decano, Præside.

An Cometæ mortes & morbos portendunt?

I.

HOMINVM *vitium est laborare metu vel desiderio futurorum ac proinde in ventura sollicitè inquirere, Medicorum curiosâ nimis sedulitate & acri sed inutili studio in astris & à sideribus vitæ seu valetudinis, morborum aut mortis criseonque rationem, causam, ortum, ac eventum omnem repetere. Illorum ab omnibus retro sæculis variis artibus quæsita prænotio; hinc ex avium volatu auguria, ex mactatarum pecudum extis arupiscina, ex siderum Aspectu Astrologia, ex manuum lineis Chiromantia, ex vultu Physiognomonia futura eruere temerè contenderunt. Ariolandi scientia ex rebus quibuslibet obviis sumpsit omina, ex motu flammæ vario, ex spectris in prodeunte fumo conspicuis, ex superstitum cinerum figura, ex herbarum arborumve foliis, aliisque innumeris. Olim in usu fuere nobiles Homericæ sortes & Virgilianæ; clari fuerunt somniorum interpretes; viguerunt Artes Magicæ quamplurimæ; Alectromantia quæ Galli ministerio perficiebatur; Necromantia quæ mortuorum animas evocare nitebatur ex inferis, ut ad quæsita de rerum exitu responderent; Cosci-nomantia quæ divinatio est per cribrum, onomantia per nomina; ejusdem sunt generis Hydromantia, Geomantia, Aëromantia & aliæ innumeræ. Horum, credula nimis ac superstitiosa dierum morbi computatio, morborum ut & variorum in corpore humorum dominii ex Saturni aliorumve Planetarum seu Conglobatorum astrorum pravo vel malefico influxu, qui nullus in iis admittendus est alius à lumine, origo repetita ad prophanum vulgus ableganda, non secùs ac artes illæ omnes sive naturales sive magicæ; quas inter, nostris hisce temporibus plurimæ fraudis plenæ & ridiculæ, puellis tenellulis grata ac succi plena velut Helenæ au Menelaum ubera, fatuis virgunculis ineptisque mulieribus Amasiorum, importunis aulicis Regum optimorum favorem atque gratiam, Belligerantibus ipsis corpora Achillis instar ab omni tuta vulnere promittentes, cum fallacibus & ignaris earum authoribus Cachinnis Senicis ac plausu Theatrali potius excipiendæ quam furcis flammâ & igne plectendæ, nec magis audiendi his saltem ut sibi videntur sapientiores, qui res insolitas raroque visas uti Cometas aliquid mortalibus aut ad vitam aut ad mortem, seu ad salutem seu ad morbum portendere existimant, si quæ portenti natura est, Cometæ non sunt rei futuræ signum insolens contra naturæ ordinem apparens nihilque influunt in hæc sublunaria;*

ſi mors ac morbi ejuſdem in hoc cum cometis ſortis atque conditionis ſunt quid omninò naturale.

II.

PORTENTIS plenæ Hiſtoriæ, timida hominum indoles fecit ut pauca ducerentur in bonis. Zoroaſter ea quâ natus eſt die riſit in futuræ præſagium ſcientiæ; Servio Tullio adhuc puero dormienti caput arſit in futuri ſplendoris argumentum; in malis plurima habita ſunt, ſupplicationibus & ſacrificiis expiari ſolita; hæc inter monſtra omnia, infans ore gemino cum dentibus binis & barba, quatuor oculis & duabus auriculis breviſſimis; ſerpens ex muliere natus, porcus humano capite, puella biceps, anguis jubatus, anguis quadrupes. Narrant & in arboribus fruges natas, ex duabus alteram; laurum ex mediis ignibus inviolatam, ſunt & multò magis incredibilia. Infans in utero matris clamavit Io triumphe, ex muliere vir factus; Bos, canis, aſinus loquuti ſunt, cruenta fluxerunt flumina, arſit mare, volitarunt ſaxa, ſudarunt ſtatuæ; carne, lacte, ſanguine, lapidibus pluit; in agro Mutinenſi duo montes inter ſe concurrerunt crepitu maximo aſſultantes recedenteſque, inter eos flammâ fumoque in cœlum exeunte; hæc & ſimilia prope infinita recenſent in terris prodigia. In cœlis etiam non pauca numerantur, armorum ſtrepitus auditi, tonitrua aëre puro, ſpectra varia deprehenſa, haſtæ militares ardentes, dimicantes acies, claſſis ſpecies, ardentes faces, igneæ trabes, halones, parhelia. Iſthæc inter cœleſtia portenta celebres Cometæ, quos nunquam impunè viſos affirmant, ſemperque cladem aliquam, ſtrages, cædes, bella peſtes, famem, mortem multorum hominum aut morbos plurimos portendiſſe aſſerunt.

III.

STELLARUM crinitarum ſpecie conſpiciuntur in cœlo Cometæ, unde illis nomen, ſi crines in orbem æquabiliter circa ſtellam diſperſi, quia ſol ei ferè opponitur, criniti, ſi in longum inſigni prolixitate fuſi, barbati aut caudati appellantur ſole in quocunque alio ad Cometam aſpectu ſituque poſito, radiis ſtellæ tantum hanc cœli partem reſpicientibus quæ ſoli opponitur; Barbati cum crines ſtellam præcedunt & prius oriuntur, ad eamque cœli partem vibrantur radii, quò Cometa proprio ſibi motu videtur ferri; Caudati cum ſequuntur ſtellam & poſt ipſam occidunt, ad eamque cœli partem expanduntur radii, à qua proprio ſibi motu videtur Cometa deflectere. Quamcumque formam induant cum ſuis crinibus neutiquam corpori ſtellæ adhærentibus, ſed per varias luminis radiorumque ſolis à ſtella reflexorum refractiones ibidem cum ea loci apparentibus, non ſunt exhalationes calidæ ſiccæ ſupra aërem evectæ ibique accenſæ; omnes ſupra lunam imò ſupra Saturnum ipſum poſiti quò halitus terreni non perveniunt, eorum Parallaxis aut nulla aut Lunæ ac Saturni minor; ex concreſcente aura ætheriâ non gignuntur, non ex inſpiſſatis firmamenti partibus quæ ſolis lucem remittant ac proinde luceant; non ſunt fruſtula è ſolari maſſa decerpta; non quædam è majoribus ejus maculis quas eructet, non plurimarum ſtellularum, quæ cerni propter incredibilem parvitatem habitâ diſtantiæ à terra ratione, niſi Galilæi perſpiciliorum ope hactenus non potuerint, congeries inſtar Galaxiæ; dum incipiunt non ſunt recens geniti, non pereunt cum evaneſcunt; ſidera ſunt fixa primum, deinde errantia ſui generis mundo coæva, olim proprio lumine poſtea alieno lucentia utpotè ſuo dimota loco,

maculis quibusdam crassioribus convestita, propiusque ad solem accedentia, quæ nec contra naturæ ordinem apparent, nec ullius rei futuræ signa sunt, non proinde mortis aut morborum qui suam omnem causam aliunde ex eodem cum Cometis ipsis naturæ penu & ex rerum variarum concursu vario repetunt; nec Cometæ quatenus astra quicquam influunt in hæc sublunaria, cum astrorum influxus ac ea quæ inde manat Chaldæorum Astrologorum futilis scientia, nullis fundata principiis, nullis firmata sufficientibus experimentis ac observationibus, quæ ad eosdem siderum positus, unde iidem manent effectus, plura postulat sæculorum millia, prorsus sit omni sannâ excipienda.

IV.

IN universo triplicis sunt generis Sydera, fixa è quorum numero Sol; errantia seu Planetæ quos inter nostra Tellus; Cometæ plures non unus tantùm post annorum seriem recurrens. Omnia hæc corpora intra naturæ leges suos habent in immenso Æthere motus. Sydera fixa suo sunt affixa loco, non eidem solido Cœlo, à se invicem plurimùm distant secundum omne dimensionis genus. Vnumquodque suum habet fluidum orbem in cujus centro ponitur, dum inibi circa suum volvitur axem & proprium orbem & Planetas si qui sint circumducit. In horum albo recensetur Syrius ardens, Canis vulgò dictus cordatioribus Medicis spernendus, quòd frustrà timidi Canis instar latret nec quemquam mordeat, sub quo ut & ante non ita reformidandæ purgationes, ut nec Solstitiorum temporibus, etsi non idem prorsùs judicium de utroque Æquinoctio saltem apud causarios homines sit faciendum. Planetæ, Telluri in omnibus ferè congeneres reflexâ omnes Solis luce fulgent; circa Solem sub Zodiaco moventur, non tamen eodem tempore motum absolvunt, Soli propiores citiùs, remotiores tardiùs. Terræ motus annuus est; ut in Tellure sic in Marte & Venere observatur peculiaris motus circa axem proprium, hic Terræ motus diurnus appellatur; tertius est inclinationis, quo Poli ejus ab Eclypticæ Polis recedunt & modi Polis perpetuò obvertuntur, hic ferè annuus est, nec præcisè tamen annuum assequitur. A motu diurno diei & noctis vices; ob annuum Sol duodecim videtur percurrere Zodiaci signa; à motu inclinationis pendet tempestatum diversitas & Æquinoctiorum præcessio. Cometæ Planetis non multùm absimiles nisi crinibus & itinere quod in Cœlo sequuntur. Isti moventur semper sub Zodiaco intra Tropicos nec orbem sui Syderis solisve cujus sunt deserunt unquam, illi sæpè ultra Tropicos recto forsan itinere ab uno orbe in alium migrant. Nobis apparent cum Solis orbem ingrediuntur nec ejus occultantur radiis, evanescunt cum egrediuntur & in alium transeunt. Vt Planetarum occursus & oppositiones ita Cometarum adventus certò prædiceretur, si, quod impossibile est, omnium stellarum fixarum orbes omniumque totius Vniversi corporum situs & motus cognoscerentur.

V.

A COMETIS nihil metuendum Principibus neque Plebeiis. Cuinam mundi plagæ caput aut caudam obverterint nullius interest, eos certis quibusdam in Cœli signis magis timendos temerè dicitur. Fati naturalis legibus acti suam eunt viam, nec præsentium malorum causæ nec impendentium signa. Si quandoqui Principum interitus, Populorum clades, Morbi Epidemii, Regnorum eversio, Vr-

bium ſubmerſio, aut quidvis aliud calamitoſum Cometas ſequutum ſit id caſu factum. Miſta denſantur Principum & Subditorum funera, profligantur Exercitus, vaſtantur Regna, anni ſunt ſteriles, fames invaleſcit, graſſatur peſtis nullis præeuntibus Cometis. Rex Invictiſſimus, LUDOVICUS MAGNUS, *quo non bellò major & armis, ſupremi Numinis muneribus potens ac beatus undique, belli paciſque arbiter omnibus ferè totius Europæ in ſe unum conjuratis Principibus ac fœdere minaci junctis ſolus obſtitit, eorum impetus non ſuſtinuit modò ſed & repreſſit, ingentes exercitus delevit terrà marique, captivos duxit plurimos, innumeras Vrbes aut diruit aut in deditionem accepit, agros vaſtavit, Arces expugnavit munitiſſimas; an ad id non fortitudo Regis divinà potiùs quàm humana aut heroïca, non conſummata in Imperatore etiam juniori bellica peritia, quàm fortuna aut ſtella aliqua plus potuit? An non* LOVOYUS *parentis optimi* TELLERII *Galliæ Cancellarii proles melior, ejuſque ad rem omnem bellicam adornandam ſalutaria conſilia? An non* COLBERTI *ſagax ad comparandam, belli nervum omnem, rem pecuniariam prudentia? An non Militiæ Gallicæ ubique ad Regis Imperatoris ſui paratæ obſequium, ad tranandа Flumina, ad ſuperandum cum Cæſare ſuo Rhenum mira expeditaque alacritas plus valuere, quàm ad frangendos hoſtes ullus Cometa? An ulla prælaxerunt in Cœlo portenta inſolita, ulli Cometæ, qui tot imminentia temerariis maléque memoribus hoſtibus mala portenderent? An non quod annò ultimò capta ſine cæde Argentina, ſine ſanguine, pene ſine pulvere deditum Caſalium, id* LUDOVICI MAXIMI *clementiæ debetur atque felicitati potiùs, quàm anni præcedentis Cometæ? Qui ſi minùs deſipuiſſent Germani, ſi ſe Iberi continuiſſent, utrique à Cometa non ita vapulaſſent; ſapiens etenim dominabitur Aſtris. Seu ergo præfuerint ſeu abfuerint Cometæ omnia puri modò eveniunt. Conſpectæ novæ ſtellæ ſeu apparentes, expunctæ ſeu evaneſcentes veteres nullum pariter malum præſagiunt. Poteſt fixum Sydus obductis maculis conſpectum fugere, iiſdem deletis atque obliteratis repentè lucere, utrumque juxta naturæ naturæ leges; Eaſdem ſequuntur Lunæ Soliſque defectus, Halones, Igneæ Trabes, Parhelia. Cætera prodigia, aut fictitia, aut naturales effectus, aut monſtra, quæ dementiâ ſolùm & ſtupore vulgi portenta credita ſunt. Ejus eſt homo indolis in hoc cæteris animantibus infœlicior, ut propriis malis quaſi non contentus extranea ſibi aſciſcat, in Cometis cæteriſque rebus à periculo morte & morbo vacuis ſtultè quærit quod metuat.*

Ergò Cometæ mortes & morbos non portendunt.

Aſſerebat Pariſiis JOANNES POISSON, *Pariſinus, Baccalaureus Medicus. A. R. S. H.* 1682.

PARISIIS,
Apud Franciſcum Muguet, Regis & Facultatis Medicinæ Typographum.